

OBSAH:

ANOTACE

I. VÝVOJ ARCHIVŮ A JEJICH INSTITUCIONALIZACE V ČESKÝCH ZEMÍCH (V EVROPSKÉM KONTEXTU)

1. Vymezení sféry působnosti archivů	9
2. Původ a vývoj archivů v Evropě obecně	10
2.1 Archivy v antice	10
2.2 Archivy ve středověku	10
2.3 Archivy od začátku novověku	11
2.4 Archivy v „osvíceném“ 18. století	11
2.5 Archivy od 19. století	12
2.6 Elektronický dokument a archivy, bibliografie	12
2.7 Archivní časopisy v ČR, Evropě, USA a Kanadě	15
2.8 Mezinárodní archivní rada, UNESCO	16
3. Archivnictví v českých zemích	17
3.1 Vývoj archivů na našem území do konce středověku	17
3.2 Od nástupu novověku (v rámci habsburské monarchie)	18
3.3 Vývoj institucionálních archivů od 18. století do vzniku Československé republiky	18
3.4 Vývoj institucionálních archivů v Československé republice do druhé světové války	19
3.5 Protektorát a archivy	19
3.6 Archivy v Československu po druhé světové válce (do konce 50. let 20. století)	19
3.7 Archivy v Československu po únoru r. 1948 (do konce 60. let 20. století)	20
3.8 Archivy od 60. let 20. století do přijetí nového archivního zákona v r. 2004	21
3.9 Současnost a archivy	21
4. Vývoj ústředního archivu českých zemí	23
4.1 Archiv českých panovníků a zemí koruny české do nástupu Habsburků	23
4.2 Vývoj archivů (registratur) centrálních úřadů českého státu a archivu korunního po nástupu Habsburků	23
4.3 Vývoj archivů (registratur) centrálních úřadů českého státu po r. 1620	24
4.4 Vývoj archivů (registratur) centrálních úřadů českého státu a archivu korunního za reforem Marie Terezie a Josefa II. v 18. století	25
4.5 Vývoj archivů (registratur) centrálních úřadů českého státu a archivu korunního v 19. století	26
4.6 Po vzniku samostatné ČSR	27
4.7 Ústřední archivy českého státu v protektorátu	29
4.8 Centrální archivy v Československu po skončení války (do konce 50. let 20. století)	29
4.9 Ústřední archiv od 60. let 20. století do současnosti	30
II. ARCHIVNÍ MATERIÁL	33
1. Archiválie v historickém vývoji – středověk	33
2. Archiválie v historickém vývoji – novověk	33
3. Dokumenty obecné a speciální	35
4. Členění písemných pramenů (a jejich využitelnost pro historické bádání)	36
4.1 Prameny institucionální provenience	36
4.1.1 Mezinstitucionální korespondence	37
4.1.2 Pamětní prameny	37
4.1.3 Pojišťovací prameny	38
4.1.4 Evidenční prameny	45
4.1.5 Normativní prameny	54
4.1.6 Vnitroinstitucionální prameny	57
4.2 Archiválie osobní povahy	60

III. SPISOVÁ SLUŽBA (spoluautor Radek Pokorný)	63
1. Spisová služba v historickém vývoji	63
2. Spisová služba v současnosti, práce s elektronickými dokumenty	72
2.1 Význam spisové služby v současnosti, e-Government	72
2.2 Základní pojmy v oblasti spisové služby (ve správě analogových i digitálních dokumentů)	74
2.3 Členění původců ve vztahu k povinnostem výkonu spisové služby a Národní standard pro elektronické systémy SSL	85
2.4 Etapy spisové služby, spisová rozluka	88
2.4.1 Příjem (vznik) dokumentů	88
2.4.2 Označování dokumentů	90
2.4.3 Evidence dokumentů a spisů	90
2.4.4 Rozdělování a oběh dokumentů	92
2.4.5 Vyřizování dokumentů a spisů	92
2.4.6 Vyhотовování dokumentů	92
2.4.7 Podepisování dokumentů	93
2.4.8 Odesílání dokumentů	93
2.4.9 Ukládání dokumentů	94
IV. ARCHIVNÍ TEORIE A METODIKA (spoluautor Radek Pokorný)	96
1. Základní pojmy v historickém vývoji	96
2. Kritéria a způsoby výběru a přejímání archiválií (a elektronický dokument).	106
3. Základní pořádací principy	113
4. Evidence archiválií (NAD) a tvorba archivních zpřístupňovacích pomůcek	118
4.1 Evidence archiválií	118
4.2 Evidence a typy archivních zpřístupňovacích pomůcek	119
4.3 Tvorba archivních zpřístupňovacích pomůcek a nová Základní pravidla pro zpracování archiválií	121
4.4 Mezinárodní standardy pro popis archivních fondů a jejich původců (a jejich aplikace v našich podmínkách)	131
V. OCHRANA ARCHIVÁLIÍ A ARCHIVNÍ LEGISLATIVA	135
1. Vývoj do první Československé republiky	135
2. Vývoj v Československé republice do druhé světové války	136
3. Vývoj v Československé republice po druhé světové válce a v České republice po roce 1992	137
4. Specializovaná archivní legislativa v Evropě	140
4.1 Legislativa vybraných evropských zemí – Francie	141
4.2 Legislativa vybraných evropských zemí – Rakousko	141
4.3 Legislativa vybraných evropských zemí – Německo	142
VI ARCHIVNÍ INFORMATIKA – VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ	143
1. Badatelna, podmínky nahlížení do archiválií, badatelské řády, zpřístupňování vybraných typů archiválií ve studijních kopiích, možnosti badatelny on-line v našich podmínkách	143
2. Vyhотовování výpisů, opisů a kopií z archiválií	145
3. Vědecká a publikační činnost archivů, edice jako nejvyšší forma zpřístupňování archiválií (archeografie), propagace archivů (přednášky, výstavy apod.)	146

VII ARCHIVNÍ TECHNIKA	148
1. Výstavba (úpravy) archivních budov, stavebně technické a bezpečnostní podmínky	148
2. Stavebně technické řešení depozitářů.	150
3. Vybavení badatelný jako místa využívání archiválií veřejností	151
4. Fyzická péče o archiválie, prevence, studijní kopie (digitalizace)	151
VIII. VZDĚLÁVÁNÍ ARCHIVÁŘŮ	153
1. Možnosti specializovaného vzdělávání archivářů v habsburské monarchii a Rakousku	153
2. Možnosti specializovaného vzdělávání archivářů v českých zemích	156
3. Možnosti specializovaného vzdělávání archivářů v Československé republice (do druhé světové války)	159
4. Možnosti specializovaného vzdělávání archivářů archivářů v Československé republice (po druhé světové válce)	160
5. Možnosti specializovaného vzdělávání archivářů v České republice (po roce 1992)	161
6. Vzdělávání archivářů ve Francii v historickém vývoji	162
7. Vzdělávání archivářů v Německu v historickém vývoji	164
7.1 Bavorsko	165
7.2 Prusko (historické)	166
IX. VÝBĚROVÁ BIOGRAFIE ARCHIVÁŘŮ	170
ZÁSADNÍ PRÁCE SOUBORNÉ	188
RESUMÉ	190